EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 07 27
COM(2020) 623 final

2020/0161 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo siekiant, kad geležinkelių saugos ir sąveikos taisyklės būtų taikomos Lamanšo sąsiaurio nuolatinei transporto jungčiai, iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2016/798 nuostatos

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pagal 1986 m. vasario 12 d. Kenterberyje pasirašytą Prancūzijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės sutartį dėl privačių koncesininkų vykdomos Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties statybos ir eksploatavimo (toliau – Kenterberio sutartis) įsteigta Tarpvyriausybinė komisija sprendžia visus su Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties statyba ir eksploatavimu susijusius klausimus.

Iki pereinamojo laikotarpio, nustatyto Susitarimu dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos[1], pabaigos Tarpvyriausybinė komisija laikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/798[2] 3 straipsnio 7 punkte apibrėžta nacionaline saugos institucija, turinčia kompetenciją spręsti su Lamanšo sąsiaurio nuolatine transporto jungtimi susijusius klausimus.

Pagal Direktyvos (ES) 2016/798 3 straipsnio 7 punktą nacionaline saugos institucija gali būti laikoma įstaiga, kuriai kelios valstybės narės pavedė geležinkelių saugos užtikrinimo užduotis. Tačiau pasibaigus minėtam pereinamajam laikotarpiui Tarpvyriausybinė komisija taps valstybės narės ir trečiosios šalies įsteigta įstaiga. Direktyvoje (ES) 2016/798 nenumatyta galimybė, kad nacionalinė saugos institucija būtų valstybės narės ir trečiosios šalies įgaliota įstaiga. Todėl, jeigu nenumatyta kitaip, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Sąjungos teisė nebebus taikoma Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties daliai, kuri priklauso Jungtinės Karalystės jurisdikcijai.

Siekiant užtikrinti saugų ir veiksmingą Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties eksploatavimą, būtina, kad už visą šią infrastruktūrą būtų atsakinga bendra saugos institucija; tokios institucijos funkcijas ir toliau turėtų vykdyti Tarpvyriausybinė komisija. Tam reikia iš dalies pakeisti Direktyvą (ES) 2016/798.

Komisija kartu teikia kitą susijusią iniciatyvą: siūlo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo Prancūzijai suteikiami įgaliojimai tam tikromis sąlygomis derėtis ir sudaryti tarptautinį susitarimą, pagal kurį Tarpvyriausybinė komisija ir toliau liktų bendra už Lamanšo sąsiaurio nuolatinę transporto jungtį atsakinga nacionalinė saugos institucija[3]. Tokiu susitarimu būtų užtikrinta, kad Tarpvyriausybinė komisija laikytųsi nacionalinėms saugos institucijoms taikomų Sąjungos teisės aktų nuostatų, visų pirma Direktyvos (ES) 2016/798, Direktyvos (ES) 2016/797[4] ir Reglamento (ES) 2016/796[5], kiek tai susiję su Lamanšo sąsiaurio nuolatine transporto jungtimi. Šiame susitarime būtų numatyta, kad skubos atvejais Prancūzijos nacionalinė saugos institucija galėtų laikinai prisiimti kompetenciją Prancūzijos jurisdikcijai priklausančios Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties dalies atžvilgiu.

---

1 OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

2 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos (OL L 138, 2016 5 26, p. 102).

3 COM (2020) 622.

4 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje (OL L 138, 2016 5 26, p. 44).

5 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/796 dėl Europos Sąjungos geležinkelių agentūros ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 881/2004 (OL L 138, 2016 5 26, p. 1).

Jame taip pat būtų numatyta, kad tuo atveju, jei dėl ginčo, perduoto spręsti Kenterberio sutartimi įsteigtam arbitražo teismui, kiltų su Sąjungos teisės aiškinimu susijęs klausimas, tas teismas turėtų perduoti šį klausimą nagrinėti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Galiausiai pagal siūlomą sprendimą dėl įgaliojimų suteikimo Komisija įgaliotų Prancūziją sudaryti susitarimą patikrinus, ar jis atitinka sprendime dėl įgaliojimų suteikimo nustatytas sąlygas.

Atsižvelgiant į šį Komisijos pasiūlymą dėl Prancūzijai skirto įgaliojimų suteikimo sprendimo, šiuo pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti Direktyvos (ES) 2016/798 3 straipsnio 7 punktą, kuriame apibrėžiama sąvoka „nacionalinė saugos institucija“, siekiant užtikrinti geležinkelių saugą pagal tą direktyvą ir geležinkelių sąveiką pagal Direktyvą (ES) 2016/797. Siekiama užtikrinti, kad įstaiga, kuriai valstybės narė ir trečioji šalis pavedė su geležinkelių sauga ir sąveika susijusias užduotis pagal ES sudarytą arba jos įgaliotą sudaryti tarptautinį susitarimą, pagal Sąjungos teisę galėtų būti laikoma nacionaline saugos institucija.

Be to, šiame pasiūlyme būtų numatyta, kad tais atvejais, kai reikia užtikrinti geležinkelių saugą, atitinkama valstybė narė turėtų nedelsdama pasinaudoti susitarimu su atitinkama trečiąja šalimi suteikiama teise, pagal kurią nacionalinė saugos institucija turi teisę prisiimti išimtinę kompetenciją toje valstybėje narėje esančios geležinkelių infrastruktūros dalies atžvilgiu. Pasiūlyme taip pat būtų numatyta, kad Europos Teisingumo Teismas, gavęs pagal tarptautinį susitarimą (pavyzdžiui, susitarimą, dėl kurio derėtis ir kurį sudaryti su Jungtine Karalyste Prancūzijai turėtų būti suteikti įgaliojimai) įsteigto arbitražo teismo prašymą, turėtų jurisdikciją priimti sprendimą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiame pasiūlyme numatytu Direktyvos (ES) 2016/798 pakeitimu, kuris yra labai ribotos taikymo srities, būtų atsižvelgta į kai kuriuos tos direktyvos taikymo Jungtinei Karalystei nutraukimo padarinius. Siūlomos sąlygos yra tokios, kokios tikrai būtinos, siekiant užtikrinti tarpvalstybinių operacijų saugą ir veiksmingumą, ir papildo esamas nuostatas. Taigi šis pasiūlymas visiškai atitinka galiojančius teisės aktus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo su geležinkelių sauga ir sąveika susijusiu pasiūlymu iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2016/798, siekiant išspręsti konkretų su Lamanšo sąsiaurio nuolatine transporto jungtimi susijusį klausimą po Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 91 straipsnio 1 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kadangi pasiūlymu siekiama dėl pirmiau nurodytų priežasčių iš dalies pakeisti Direktyvą (ES) 2016/798, jo tikslas gali būti pasiektas tik Sąjungos lygmens teisės aktu.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomas reglamentas laikomas proporcingu, nes juo galima užtikrinti saugų ir veiksmingą Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties eksploatavimą ir išvengti trikdžių numatant

ribotus ir būtinus teisinius pakeitimus. Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šį pasiūlymą sudaro ribotas nuostatų, skirtų labai konkrečiam klausimui spręsti, rinkinys; nė viena iš tų nuostatų neturi būti perkelta į nacionalinės teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, atrodo, kad vienintelė tinkama teisės akto forma yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma, nes pasiūlymu iš dalies keičiami galiojantys teisės aktai, o jo taikymo sritis labai ribota.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Direktyvos (ES) 2016/798 pakeitimo taikymo sritis yra labai ribota, todėl rengti viešų konsultacijų dėl pasiūlymo nereikia.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekiant užtikrinti, kad siūloma priemone būtų pasiektas numatytas jos tikslas ir kartu neviršyta to, kas tikrai būtina, atlikta vidinė šio pasiūlymo teisinė ir techninė analizė.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimo atlikti nereikia, nes nėra iš esmės skirtingų politikos galimybių, išskyrus siūlomą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas neturi poveikio pagrindinių teisių taikymui ar apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymą sudaro du elementai.

(1) Į Direktyvos (ES) 2016/798 3 straipsnio 7 punktą įtraukus naują įtrauką, įstaiga, kuriai valstybė narė ir trečioji šalis pavedė su geležinkelių sauga susijusias užduotis pagal Sąjungos sudarytą arba jos įgaliotą sudaryti tarptautinį susitarimą, pagal Sąjungos teisę galėtų būti laikoma nacionaline saugos institucija.

(2) Pagal naują 4 dalį, įterptą į Direktyvos (ES) 2016/798 16 straipsnį, būtų nustatytos specialios Sąjungos geležinkelių saugos ir sąveikos taisyklių taikymo taisyklės, taikomos tais atvejais, kai valstybė narė ir trečioji šalis pagal Sąjungos sudarytą arba jos įgaliotą sudaryti tarptautinį susitarimą įsteigia saugos instituciją, atsakingą už tą patį inžinerinio statinio komponentą. Visų pirma šioje nuostatoje numatyta atitinkamos valstybės narės pareiga imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad Sąjungos teisė būtų taikoma visais atvejais. Joje taip pat nustatyta, kad Europos Teisingumo Teismas yra kompetentingas priimti prejudicinius sprendimus dėl Sąjungos teisės aiškinimo klausimų, kai jų kyla sprendžiant su geležinkelių sauga ir sąveika susijusius valstybės narės ir atitinkamos trečiosios šalies ginčus.

2020/0161 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo siekiant, kad geležinkelių saugos ir sąveikos taisyklės būtų taikomos Lamanšo sąsiaurio nuolatinei transporto jungčiai, iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2016/798 nuostatos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[6],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[7],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/798[8] 16 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės įsteigtų nacionalines saugos institucijas, kurioms būtų pavestos nurodytos su geležinkelių sauga susijusios užduotys. Pagal Direktyvos (ES) 2016/798 3 straipsnio 7 punktą nacionaline saugos institucija gali būti laikoma ne tik atitinkamos valstybės narės vienašališkai įsteigta institucija, bet ir įstaiga, kuriai kelios valstybės narės pavedė tas užduotis, siekdamos užtikrinti bendrą saugos režimą;

(2) pagal 1986 m. vasario 12 d. Kenterberyje pasirašytą Prancūzijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės sutartį dėl privačių koncesininkų vykdomos Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties statybos ir eksploatavimo (toliau – Kenterberio sutartis) įsteigta Tarpvyriausybinė komisija sprendžia visus su Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties statyba ir eksploatavimu susijusius klausimus;

(3) iki pereinamojo laikotarpio, nustatyto Susitarimu dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos[9] (toliau – pereinamasis laikotarpis), pabaigos Tarpvyriausybinė komisija laikoma Direktyvos (ES) 2016/798 3 straipsnio 7 punkte apibrėžta nacionaline saugos institucija, atsakinga už Lamanšo sąsiaurio nuolatinę transporto jungtį;

(4) pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Tarpvyriausybinė komisija taps valstybės narės ir trečiosios šalies įsteigta įstaiga. Jeigu nebus numatyta kitaip, ji nebebus laikoma nacionaline saugos institucija pagal Sąjungos teisę, o Sąjungos teisė nebebus taikoma Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties daliai, priklausančiai Jungtinės Karalystės jurisdikcijai;

---

6 OL C , , p. .

7 OL C , , p. .

8 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos (OL L 138, 2016 5 26, p. 102).

9 OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

(5) siekiant užtikrinti saugų ir veiksmingą Lamanšo sąsiaurio nuolatinės transporto jungties eksploatavimą, būtų naudinga, jei Tarpvyriausybinė komisija liktų už visą šią infrastruktūrą atsakinga bendra saugos institucija;

(6) tuo tikslu Sprendimu XXX/XX Prancūzijai suteikiami įgaliojimai tam tikromis sąlygomis derėtis, pasirašyti ir sudaryti susitarimą, pagal kurį Kenterberio sutartimi įsteigta Tarpvyriausybinė komisija liktų saugos institucija, kompetentinga taikyti Sąjungos teisę Lamanšo sąsiaurio nuolatinei transporto jungčiai;

(7) siekiant atsižvelgti į šią ypatingą padėtį, Direktyvą (ES) 2016/798 būtina pritaikyti;

(8) šiuo tikslu turėtų būti nustatytos specialios taisyklės dėl kompetentingų institucijų, taip pat dėl atitinkamos valstybės narės pareigos imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad Sąjungos teisę visais atvejais taikytų bendra kompetentinga institucija arba, jei tai neįmanoma, jos pačios kompetentinga institucija. Sprendžiant su geležinkelių sauga susijusius atitinkamos valstybės narės ir trečiosios šalies ginčus gali kilti Sąjungos teisės aiškinimo klausimų. Todėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismui turėtų būti suteikta kompetencija priimti su tokiais klausimais susijusius prejudicinius sprendimus;

(9) šis reglamentas turėtų būti priimtas skubos tvarka, siekiant užtikrinti reikiamų nuostatų įsigaliojimą pereinamojo laikotarpio pabaigoje. Todėl tikslinga numatyti išimtį prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatytam aštuonių savaičių laikotarpiui;

(10) šis reglamentas turėtų skubos tvarka įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Direktyva (ES) 2016/798 iš dalies keičiama taip:

a) 3 straipsnio 7 punktas pakeičiamas taip:

„7. nacionalinė saugos institucija –

– nacionalinė įstaiga, kuriai pagal šią direktyvą pavestos geležinkelių saugos užtikrinimo užduotys,

– bet kuri įstaiga, kuriai kelios valstybės narės pavedė tas užduotis, siekdamos užtikrinti bendrą saugos režimą,

– bet kuri įstaiga, kuriai valstybė narė ir trečioji šalis pavedė tas užduotis, siekdamos užtikrinti bendrą saugos režimą, su sąlyga, kad Sąjunga šiuo tikslu yra sudariusi susitarimą su atitinkama trečiąja šalimi arba kad valstybė narė yra sudariusi tokį susitarimą pagal tuo tikslu Sąjungos suteiktą įgaliojimą.“;

b) 16 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Jeigu inžinerinio statinio to paties komponento viena dalis yra trečiojoje šalyje, o kita dalis – valstybėje narėje, ta valstybė narė, vadovaudamasi 3 straipsnio 7 punkto trečia įtrauka ir Sąjungos sudarytu arba jos įgaliotu sudaryti tarptautiniu susitarimu, be nacionalinės saugos institucijos, kuri kitu pagrindu yra kompetentinga jos teritorijos atžvilgiu, dar gali paskirti saugos instituciją, kurios kompetencijai priklauso būtent tas inžinerinis statinys ir visi kiti su juo susiję geležinkelių infrastruktūros elementai (toliau – specialioji saugos institucija). Pagal

tą susitarimą nacionalinė saugos institucija gali laikinai prisiimti kompetenciją tos valstybės narės teritorijoje esančios infrastruktūros dalies atžvilgiu.

Pagal bet kurį pirmoje pastraipoje nurodytą tarptautinį susitarimą atitinkama valstybė narė imasi visų pagal tokį susitarimą prieinamų priemonių, siekdama užtikrinti, kad specialioji saugos institucija laikytųsi taikytinų Sąjungos teisės aktų nuostatų. Tuo tikslu, kai tai būtina geležinkelių saugai užtikrinti, atitinkama valstybė narė nedelsdama pasinaudoja su atitinkama trečiąja šalimi sudaryto susitarimo suteikiama teise, pagal kurią nacionalinė saugos institucija turi teisę prisiimti išimtinę kompetenciją atitinkamoje valstybėje narėje esančios geležinkelių infrastruktūros dalies atžvilgiu.

Jeigu dėl ginčo, perduoto spręsti arbitražo tvarka pagal pirmoje pastraipoje nurodytą tarptautinį susitarimą, kyla su Sąjungos teisės aktų nuostatos aiškinimu susijęs klausimas, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, gavęs pagal tą tarptautinį susitarimą ginčams spręsti įsteigto arbitražo teismo prašymą, turi jurisdikciją priimti su šiuo klausimu susijusį sprendimą.

Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis reglamentuojama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo proceso tvarka pagal SESV 267 straipsnį, *mutatis mutandis* taikomos prašymams priimti sprendimą, pateiktiems Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal trečią pastraipą.

Pagal trečią pastraipą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme iškeltose bylose:

(a) trečioji šalis, kuri yra pirmoje pastraipoje nurodyto tarptautinio susitarimo susitariančioji šalis, gali dalyvauti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylose tokiu pačiu būdu kaip valstybė narė;

(b) advokatai, turintys leidimą verstis advokato praktika tos trečiosios šalies teismuose, turi teisę atstovauti arba padėti bet kurioms tokių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylų šalims. Tokiose bylose tie advokatai visais aspektais prilyginami advokatams, turintiems leidimą verstis advokato praktika valstybių narių teismuose ir atstovaujantiems ar padedantiems šaliai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme.

Jeigu specialioji saugos institucija nevykdo kurio nors pagal trečią pastraipą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo priimto sprendimo, atitinkama valstybė narė nedelsdama pasinaudoja pirmoje pastraipoje nurodyto tarptautinio susitarimo su trečiąja šalimi suteikiama teise, pagal kurią nacionalinė saugos institucija turi teisę prisiimti išimtinę kompetenciją atitinkamoje valstybėje narėje esančios geležinkelių infrastruktūros dalies atžvilgiu.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*